

Kontrollkäik SA-sse Haraka Kodu

(1) Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 25.02.2015 etteteatamata SA-s Haraka Kodu sügava liitpuudega klientidele ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamist.

SA Haraka Kodu (edaspidi *hooldekodu*), mis asub aadressil Haraka tee 1, Maidla küla, Saue vald, Harjumaa, osutab ööpäevaringset erihooldusteenust kokku 27 inimesele, neist sügava liitpuudega inimesele 20 kohal. Kontrollkäigu ajal oli sügava liitpuudega inimestele mõeldud teenusel 19 klienti, ööpäevaringsel erihooldusteenusel 6 klienti. Kliendid olid jagatud kolme majutusüksuse (2 majutusüksust ühes majas ja üks eraldiseisev maja) vahel, igas majutusüksuses olid koos sügava liitpuudega kliendid ja teised ööpäevaringsel erihooldusteenusel viibivad kliendid.

Õiguskantsler pole varem hooldekodu külastanud.

(2) Õiguskantsler kontrollis, täites ühtlasi piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärlikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni fakultatiivse protokollis artiklis 3 sätestatud riigi ennetusametuse funktsiooni, kas hooldekodus on tagatud ööpäevaringset erihooldusteenust saavate sügava liitpuudega isikute põhiõigused ja -vabadused.

(3) Kontrollkäigu kestel külastasid õiguskantsleri nõunikud ööpäevaringse erihooldusteenuse ruume, vestlesid asutuse juhi ja tegevusjuhendajatega. Õiguskantsleri nõunikud tutvusid asutuses ka dokumentidega, eriti huvitas nõunikke klientide tegevusplaanide olemasolu ja nende koostamise/täiendamise põhimõtted. Õiguskantsleri nõunikud pöörasid kõrgendatud tähelepanu ööpäevaringsel erihooldusteenusel turvalise keskkonna ja inimväärkuse tagamisele ning klientide vabaduspõhiõiguse piiramisele.

Kontrollkäigul osales eksperdina perearst. Eksperti koostatud arvamusest nähtub muu hulgas alljärgnev:

- eksperdi sõnul ei tekkinud kontrollkäigul kahtlust, et SA-s Haraka Kodu kliente väärkoheldaks;
- ekspert tõi välja, et kontrollkäigul nähtu kohaselt suudavad kaks tegevusjuhendajat tagada klientide põhivajaduste rahuldamise. Samas tuleks eksperdi hinnangul arvestada, et ühe tegevusjuhendaja 24 tundi kestev tööpäev on kurnav ja tegevusjuhendaja vajab samuti lõuna- ja puhkepause. Seetõttu **võiks eksperdi hinnangul kaaluda tegevusjuhendajate hulga suurendamist, eelkõige päevasel ajal**;
- ekspert märkis, et kontrollkäigul saadud info alusel on keeruline hinnata klientide tervishoiuabi vajadust, kuna tervisekaartides puudusid iga läbivaatuse sissekanded ning info selle kohta, kui sageli kliendid käivad oma perearstil. Asutuse juhataja selgitas, et tegevusjuhendajad panevad kirja ka meditsiiniõele helistamised, kuid eksperdi sõnul tegevusjuhendajate päevikut lehitsedes ei olnud sealt võimalik leida meditsiiniõele helistamisi. Samas hindasid juhataja ja tegevusjuhendajad kõrgelt võimalust, et meditsiiniõde on neile telefoni teel alati kättesaadav. Iga maja tegevusjuhendaja ruumis oleval teadetetahvilil oli näha meditsiiniõde nimi ja telefoninumber. Juhataja eksperdile antud selgitustest nähtuvalt on juba välja töötatud ja võetakse kasutusele uus perepäeviku formaat, kus muutused klientide tervises seisundis kajastatakse. **Ekspert soovitas klientide terviseprobleeme ja nende**

lahendusi asutuses täpsemalt dokumenteerida, et oleks võimalik hinnata, kas meditsiiniõe vajadus on piisav;

- ekspert vaatas klientide tervisekaarte, mis olid paberformaadis. Selgus, et tervisekaartide täitmisega tegeleb meditsiiniõde. Igal kaardil oli esilehel kirjas kliendi nimi, isikukood, kodune aadress, eestkostja nimi ja telefoninumber. Igal kaardil leidis ka perearsti nimi, aga perearsti kontaktandmeid (aadress, telefoninumber) enamikes kaartides polnud. Igas tervisekaardis leidis info kliendi põhidiagnooside kohta. Eksperti sõnul polnud tervisekaartide põhjal võimalik eristada sügava liitpuudega klientide kaarte. Haiguse anamneesi kaartides polnud. Kaardi nõ päeviku osas oli sissekandeid vaid üksikutes kaartides. Sissekanded olid lühikesed, paljudes puudus sissekande tegija nimi, kohati ka kuupäev. Kõige värskemad sissekanded olid mõnes kaardis tehtud 20.02.2015, samas osades tervisekaartides olid kõige värskemad sissekanded 2014. a sügisest. Ekspert tõi välja, et ehkki asutuse juhataja sõnul vaatab meditsiiniõde kõik kliendid korra kuus üle, ei saanud seda kaartide alusel järeldada. **Ekspert tegi eelnevat silmas pidades soovitusetõhustada meditsiinidokumentatsiooni täitmist: iga läbivaatus peab olema nõuetekohaselt dokumenteeritud; kirjas peab olema läbivaatuse kuupäev, patsiendi probleem, läbivaatuse leid ning otsus, mis peab olema kinnitatud nime, allkirja ja sissekandja erialaga;**
- eksperti sõnul on tervisekaartidest nähtuvalt klientidel erinevaid põhihaigusi ja kasutusel mitmeid ravimeid, kuid tervisekaartides puudus info kuupäeva kohta, millal raviskeem on määratud/üle vaadatud. Hooldekodu juhataja selgitas ekspertidele, et ravimite andmist kliendile ei dokumenteerita. **Eksperti hinnangul oleks soovitatav, et raviskeemi lehed oleksid kuupäevaliselt ja arsti allkirjaga kinnitatud. Samuti oleks soovitatav, et tegevusjuhendajad dokumenteeriks ravimite andmist kliendile;**
- ekspert selgitas, et hooldekodus säilitatakse ravimeid tegevusjuhendajate tubades. Ravimite kapid olid kontrollkäigu ajal lukus, kuid võtmed olid kas kapi ees või laual, mistõttu juurdepääs ravimitele oli lihtne. Ekspert tõdes, et ravimikappides oli ka mõningaid retseptiravimeid (krambivastased ravimid), kus puudus juures märge, kelle ravimiga on tegemist. Veel jäi ekspertidele silma, et ühes majas oli tegevusjuhendaja ruumis lukustatud kapis olev esmaabipaun tühi. **Ekspert tegi hooldekodule soovitusetõhustada ühe vajadusel täiendada esmaabipaunade sisu.**

(4) Õiguskantsleri seisukoht

Õiguskantsler tunnustab hooldekodu klientidele loodud meeldiva koduse õhkkonna eest. Samuti väärneb esiletõstmist, et hooldekodu on leidnud võimalusi pakkuda klientidele erinevaid tegevusi ja nende heaolu toetavaid teenuseid (nt massaaž, füsioteraapia).

Kontrollkäigu tulemusel tuvastas õiguskantsler hooldekodus järgnevad probleemid:

- hooldekodu ruumides, muu hulgas klientide tubades, on jälgimiseks kasutusel pidev videovalve, kuid puudub kliendi/tema seadusliku esindaja nõusolek jälgimiseks (p 4.1);
- hooldekodus ei pruugi olla tagatud klientide turvalisus (p 4.2).

4.1. Videovalve

Ringkäigul selgus, et majutusüksustes on klientide jälgimiseks kasutusel videovalve. Jälgitakse nii ühiskasutuses olevaid ruume kui ka klientide tubasid. Kaamerate pilti on

võimalik reaajas jälgida tegevusjuhendajatel. Kontrollkäigu ajal pilti ei salvestatud tehnilistel põhjustel, kuid kui viga parandatakse, hakatakse pilti uuesti salvestama. Hooldekodu selgitas, et kliendi saabudes teavitatakse eestkostjat videoalvest, kuid eraldi kirjalikku nõusolekut kliendilt/eestkostjalt ei küsita.

Tulenevalt [Eesti Vabariigi põhiseaduse](#) (PS) §-st 26 on igal inimesel õigus eraelu puutumatusel. Eraelu puutumatus tagamiseks on riigil mh kohustus kaitsta üksikisiku perekonna- ja eraelu kolmandate isikute rünnete eest.¹ PS § 26 kaitsealasse kuuluvad eelkõige füüsiline ja vaimne puutumatus, mida võib muu hulgas riivata isiku jälgimine.² Isikute filmimine ja filmitu salvestamine riivab ka PS §-s 19 sisalduvat isikute põhiõigust informatsioonilisele enesemääramisele.

Isikuandmete töötlemisel kaitseb füüsilise isiku põhiõigusi ja -vabadusi, eelkõige õigust eraelu puutumatusel, [isikuandmete kaitse seadus](#) (IKS). Üldjuhul on isikuandmete töötlemine lubatud üksnes andmesubjekti nõusolekul, kui seadus ei sätesta teisiti (IKS § 10 lg 1).

IKS § 12 lg 1 tulenevad nõusoleku sisu nõuded. Nõusolekus peavad olema selgelt määratletud andmed, mille töötlemiseks luba antakse, andmete töötlemise eesmärk ning isikud, kellele andmete edastamine on lubatud, samuti andmete kolmandatele isikutele edastamise tingimused ning andmesubjekti õigused tema isikuandmete edasise töötlemise osas (IKS § 12 lg 1). Nõusolek peab olema kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, välja arvatud kui see ei ole andmetöötluse erilise viisi tõttu võimalik (IKS § 12 lg 2). IKS § 12 lg 4 täpsustab, et delikaatsete isikuandmete töötlemiseks tuleb isikule selgitada, et tegemist on delikaatsete isikuandmetega ning võtta selle kohta kirjalikku taasesitamist võimaldavat nõusolekut.

Ööpäevaringsel erihooldusteenusel olevate klientide jälgimine videoalvest teel teenuse osutamise asukohas võib puudutada kliendi delikaatseid isikuandmeid IKS § 4 lg 2 mõttes.³ Seega tuleb videojälgimise kasutamiseks nõusoleku andmine vormistada kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

Nõusoleku andmisel isikuandmete töötlemiseks videojälgimise teel peab isik olema teadlik sellest, milleks ta nõusoleku annab. See tähendab, et andmete töötleja peab andmesubjektile selgitama, milles töötlemine seisneb ning kui suur on selle ulatus. Seejuures tuleb veenduda, et nõusoleku andja mõistab töötlemise sisu ning sellega kaasneda võivaid tagajärgi, et langetada teadlik valik videojälgimisega nõustumise kasuks või sellest keelduda. Seetõttu tuleb andmesubjektile anda teavet andmetöötluse kohta tema võimetele kohasel viisil.⁴

Videojälgimiseks antud nõusolek peab olema vabatahtlik, konkreetne ja teadlik tahteavaldus.⁵ Kui isik on piiratud teovõimega, ei saa ta anda nimetatud kriteeriumitele vastavat nõusolekut.⁶

¹ K. Jaanimägi. Eesti Vabariigi põhiseadus. Kommenteeritud väljaanne. Kommentaarid §-le 26, komm 5.2. Kättesaadav: <http://pohiseadus.ee/ptk-2/pg-26/>.

² Samas, komm 9.1.

³ Delikaatsed isikuandmed on näiteks andmed tervises seisundi või puude kohta (IKS § 4 lg 2 p 3) ning andmed pärilikkuse informatsiooni kohta (IKS § 4 lg 2 p 4)

⁴ Andmekaitse Inspeksioon. Informeeritud nõusolek isikuandmete töötlemiseks. Arvutivõrgus: <http://www.aki.ee/et/mida-peab-teadma-isikuandmete-tootlemisest/informeeritud-nousolek-isikuandmete-tootlemiseks>.

⁵ Vt [Euroopa Parlamendi ja Nõukogu 24.10.1995 direktiiv 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta](#), art 2.

⁶ Vt ka [Handbook on European data protection law](#), lk 56.

Samuti ei saa nõusolekut videojälgitamiseks anda isiku eest kolmas isik, kellel puudub selleks seaduslik alus.⁷

Olukordades, kus

- hooldekodu andmete töötlejana ei saa veenduda klientide kui andmesubjekti nõusoleku teadlikkuses ja vabatahtlikkuses,
- andmesubjekt ei ole võimeline oma teadlikku ja informeeritud nõusolekut väljendama või
- andmesubjekt keeldub nõusoleku andmisest,

ei saa andmesubjekt anda nõusolekut isikuandmete töötlemiseks IKS § 10 lg 1 tähenduses ja seda saab tema eest teha üksnes seaduslik esindaja.

Seaduslik esindaja on isik, kelle esindusõigus tuleb [tsiviilseadustiku üldosa seaduse](#) § 117 lg 2 järgi seadusest. Seaduslikuks esindajaks võib olla näiteks eestkostja ([perekonnaseaduse](#) § 207 lg 1), kuid selleks ei ole kliendi lähedane, kellele pole kohus eestkostja õigusi andnud.

Eestkostja saab videojälgitamiseks nõusoleku anda siis, kui isiku teovõime on sedavõrd piiratud, et eksisteerib eestkostevajadus ka tema videojälgitamiseks nõusoleku andmise osas. Sellise eestkostevajaduse ja selle ulatuse peab tuvastama kohus. Neis küsimustes, kus isik saab oma tegude tähendusest aru ja suudab neid juhtida, ei ole isiku teovõime piiratud. Seega tuleb selles osas austada isiku õigust vabale eneseteostusele ning isik võib iseseisvalt oma elu puudutavaid otsuseid vastu võtta.⁸ Seetõttu peab teenuse osutaja igakordselt kontrollima, kas ja millises ulatuses on kohus andnud seaduslikule esindajale õiguse otsustada kliendi eest videojälgitamisega nõustumise üle.

Riigi eelarvest rahastatavat ööpäevaringset erihooldusteenust on [sotsiaalhoolekande seaduse](#) (SHS) 11⁵⁰ lg 1 järgi õigustatud saama isik, kellel on muu hulgas raske, sügava või püsiva kuluga psüühikahäire, isikul on puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse alusel tuvastatud raske või sügav puude raskusaste; isik vajab abi enese eest hoolitsemisel ja isik ei tule toime igapäevaelu toimingutega või vajab selleks olulisel määral pidevat kõrvalabi ja juhendamist. Enamus hooldekodu klientidest on sügava liitpuudega isikutele mõeldud teenusel. SHS 11⁵⁰ lg 4 järgi loetakse sügava liitpuudega isikuks ööpäevaringse erihooldusteenuse tähenduses isikut, kellel on raske või sügav vaimne alaareng ja lisaks muu puue puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seaduse § 2 lg 1 tähenduses. Seega on alust arvata, et kontrollkäigu sihtgruppi kuuluvatel sügava liitpuudega klientidel pole võimalik teadlikku kirjalikku nõusolekut anda ning selle peab andma kliendi eest tema seaduslik esindaja.

Kui klient ise või seaduslik esindaja ei ole videojälgitamiseks nõusolekut andnud, on seaduses sätestatud juhtudel võimalik videojälgitamist kasutada ka ilma nõusolekuta. Täpsemalt sätestab isikuandmete töötlemise tingimused ilma andmesubjekti nõusolekuta IKS § 14. Seaduse § 14 lg 3 järgi võib isikuandmeid edastavat või salvestavat jälgimisseadmestikku kasutada üksnes isikute või vara kaitseks ning juhul, kui sellega ei kahjustata ülemääraselt andmesubjekti õigustatud huve ning kogutavaid andmeid kasutatakse ainult nende kogumise eesmärgist lähtuvalt. Andmesubjekti nõusolekut asendab sellise andmetöötluse korral jälgimisseadmestiku kasutamise fakti ning andmete töötleja nime ja kontaktandmete piisavalt selge teatavakstegemine.

IKS § 14 lg 3 alusel videovalve kasutamine eeldab, et:

⁷ Vt samas, lk 119.

⁸ Vt RKTkm 09.11.2011, nr [3-2-1-87-11](#), p 19, 20.

- 1) oht varale või isikutele on eelnevalt selgelt määratletud ning selle tõsidust ja realiseerumise tõenäosust on põhjalikult hinnatud;
- 2) analüüsitud on, millised oleksid alternatiivsed meetmed konkreetse ohu tõrjumiseks;
- 3) kui alternatiivseid meetmeid ohu tõrjumiseks ei ole või ei annaks nende kasutamine võrreldavat tulemust või oleksid ebamõistlikult koormavad, siis on analüüsitud, kas jälgimisseadmete kasutamine on ohu tõsidust ja tõenäosust arvesse võttes proportsionaalne meede;
- 4) jälgimisseadmed valitakse ja seadistatakse minimaalsuse põhimõttest lähtuvalt;
- 5) videovalve kasutamisest teavitatakse korrektselt vastavalt IKS § 14 lõike 3 nõuetele.⁹

Hooldekodus on kaamerad paigutatud nii klientide magamistuppa kui ühiselt kasutatavatesse hoone osadesse. Nii võimaldavad videokaamerad jälgida inimese tegevust pidevalt. Arvestades, et hooldekodu on seal elavate isikute jaoks nende koduks, leiab aset eriti oluline eraelu puutumatus riive.

Õiguskantsler mõnab, et videojälgimine klientide turvalisuse tagamise eesmärgil on mõisteta, kuivõrd klientide abivajadus on väga suur. Tuleb siiski silmas pidada, et hooldekodu klientide sügav liitpuue ei tähenda, et nende jälgimine videokaamerate abil ei nõuaks õiguslikku alust, sh õigusaktidega kooskõlas oleva nõusoleku olemasolu. Õiguskantsleri hinnangul ei saa inimväärikuse ja õiguse eraelu puutumatusesse niivõrd mahukas piiramine (nagu seda on kaamerate paigaldamine kõikidesse magamistubadesse) kliendi nõusolekuta olla ilma igal konkreetsel juhul vajalikkuse ja põhjendatuse kaalumisetä eesmärgipärane.

Kuigi üldkasutatavates ruumides (nt koridorid) ei pruugi videovalve kasutamine kujutada niivõrd suurt kliendi põhiõiguste riivet, tuleb ka nendes ruumides jälgimisseadmetiku kasutamisel siiski kontrollida, kas selleks õiguslikku alust sisaldava IKS § 14 lõike 3 kõik ülal nimetatud eeldused on täidetud. Teisisõnu, osakonna üldkasutatavates ruumides videovalve kasutamiseks on õiguslik alus IKS § 14 lg 3 näol olemas, kui teenuse osutaja on hinnanud jälgimissüsteemi kasutamise tingimuste vastavust IKS §-s 6 sätestatud isikuandmete töötlemise põhimõtetele (eelkõige minimaalsuse ning eesmärgipärasuse põhimõtte osas).

Eelnevale tuginedes soovib õiguskantsler SA-l Haraka Kodu

- tagada, et klientide jälgimine videokaamerate abil on kooskõlas isikuandmete kaitse seadusest tulenevate nõuetega ja isikuandmete töötlemise põhimõtetelega;
- tagada, et klientidelt või nende seaduslikult esindajalt võetud nõusolek videojälgimiseks vastab kõikidele IKS-s toodud nõuetele ja isikuandmete töötlemise põhimõtetele;
- selgitada igakordselt välja, kas kohus on kliendi seaduslikule esindajale andnud õiguse otsustada videojälgimiseks nõusoleku andmine kliendi eest;
- viia hooldekodus sisse süsteem, mis tagab, et igal konkreetsel juhul, mil klient (või tema seaduslik esindaja) ei ole andnud kirjalikku nõusolekut tema magamistoas videovalve kasutamiseks, kaalutakse videovalve kohaldamise vajalikkust ja ulatust. Selline otsus peaks läbipaistvuse ja kontrollitavuse huvides olema tehtud igakordselt iga kliendi puhul kirjalikult taasesitatavas vormis. Videovalve rakendamise otsus peaks olema kehtiv vaid konkreetse ajavahemiku jooksul, mille saabumisel tuleb otsus ümber vaadata.

⁹ Vt Andmekaitse Inspektsioon. Kaamerate kasutamise juhised, lk 12. Kättesaadav: <http://www.aki.ee/et/uudised/uudiste-arhiiv/ uut-kodulehel-kaamerate-kasutamise-juhised>.

(4.2.) Klientide turvalisus

Kontrollkäigul selgus, et hooldekodu aiaga piiratud territooriumile sisse- ja väljapääsemine oli vaba, kuna kahepoolne autovärav oli lahti. Kuna autovärava iseenesliku sulgumise takistuseks oli väravapooltele pandud ette ka kivid, ei saanud tegu olla olukorraga, kus värav on juhuslikult lahti läinud. Autovärav oli lahti kogu kontrollkäigu aja, st ca 4,5 tundi. Otse autovärava kõrval asus üks majutusüksustest, teiste majutusüksuste juurest oli avatud värav näha, sinna viis jalgte. Majutusüksuste välisused olid lahti, seega võis neisse sisse või sealt välja minna igäüks. Välisuks avanes hääletult. Kui töötajad liiguvad majas ringi, võib esineda momente (nii maja planeeringust kui töö iseloomust tulenevalt), mil välisuks pole nende vaateväljas. Hooldekodu klientide hulgas on inimesi, kes liiguvad ilma kõrvalise abita. Ehkki kontrollkäigul ei selgunud, et mõni klient oleks töötajate teadmata majast ja hooldekodu territooriumilt lahkunud, ei saa välistada, et see võib eelkirjeldatud olukorras juhtuda.

Hooldekodu klientide hooldekodu ruumidest ja territooriumilt lahkumine ilma, et töötajad sellest teadlikud oleksid, ohustab klientide turvalisust, nende elu ja tervist. Puudujäägid hooldekodu turvalisuses võivad riivata kliendi põhiõigust tervise kaitsele, mis tuleneb PS §-st 28. Kui hooldekodu klient lahkub iseseisvalt hooldekodu territooriumilt on oht, et ta eksib ära, satub liiklusõnnetusse, klient võib hooldekodust ja hooldekodu territooriumilt väljuda aastaajale mittevastavas riietuses ning külmetuda jne.

Seadusandja on teenuse saaja elu ja tervise kaitseks sätestanud SHS § 11⁴⁹ lg 2 punktis 2, et teenuse osutaja on kohustatud ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise käigus lähtuvalt isiku vajadustest ja suunamisotsuses nimetatud teenuse saamise eesmärgist tagama ööpäevaringset erihooldusteenust saava isiku turvalisuse. SHS § 11⁵¹ lg 1 p 1 järgi peab teenuse osutaja olema teadlik asjaolust, kas ööpäevaringset erihooldusteenust saama suunatud isik viibib ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumides või territooriumil või neist väljaspool ning p 2 järgi tuleb tagada ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamise ruumidesse sisenemise ja ruumidest väljumise kontroll.

Eelnevat silmas pidades soovitab õiguskantsler SA-I Haraka Kodu tagada senisest enam klientide turvalisus, mh tagada, et väravad oleksid suletud.

(5) Kokkuvõte

Õiguskantsler teeb kontrollkäigu tulemusel klientide põhiõiguste ja -vabaduste tagamiseks SA-le Haraka Kodu järgnevad soovitused:

- **võtta arvesse eksperdi tehtud soovitusi, et osutatava teenuse kvaliteeti veelgi parandada;**
- **tagada, et klientide jälgimine videokaamerate abil on kooskõlas isikuandmete kaitse seadusest tulenevate nõuetega ja isikuandmete töötlemise põhimõtetega;**
- **tagada, et klientidelt või nende seaduslikult esindajalt võetud nõusolek videojälgimiseks vastab kõikidele IKS-s toodud nõuetele ja isikuandmete töötlemise põhimõtetele;**
- **selgitada igakordselt välja, kas kohus on kliendi seaduslikule esindajale andnud õiguse otsustada videojälgimiseks nõusoleku andmine kliendi eest;**
- **viia hooldekodus sisse süsteem, mis tagab, et igal konkreetsel juhul, mil klient (või tema seaduslik esindaja) ei ole andnud kirjalikku nõusolekut tema magamistoas videovalve kasutamiseks, kaalutakse videovalve kohaldamise vajalikkust ja ulatust. Selline otsus peaks läbipaistvuse ja kontrollitavuse**

huvides olema tehtud igakordselt iga kliendi puhul kirjalikult taasesitatavas vormis. Videovalve rakendamise otsus peaks olema kehtiv vaid konkreetse ajavahemiku jooksul, mille saabumisel tuleb otsus ümber vaadata;

- **tagada senisest enam klientide turvalisus, mh tagada, et väravad oleksid suletud.**

Õiguskantsler palub SA-lt Haraka Kodu teavet tehtud soovituste täitmise kohta hiljemalt 20.05.2015.